

Dosarul nr. 3r-247/23

2-21113256-01-3r-22092023

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Negru. E. Palanciuc, I. Dutca)

DECIZIE

10 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând recursul depus de Consiliul municipal Chișinău,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea Societății cu Răspundere Limitată „Maxvival-Prim” privind intentarea procedurii de executare și executarea actului judecătoresc,

împotriva încheierii din 13 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea debitorilor Primăria municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău privind suspendarea/prelungirea termenului executării benevole a hotărârii judecătorești și a fost acordat repetat Primăriei municipiului Chișinău și Consiliului municipal Chișinău un termen de 15 zile de la recepționarea prezentei încheieri pentru executarea hotărârii judecătorești,

c o n s t a t ă:

La data de 23 iunie 2023, creditorului SRL „Maxvival-Prim” a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere privind intentarea procedurii de executare și executarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 27 octombrie 2022, adoptată în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către SRL „Maxvival-Prim” împotriva Primăriei mun. Chișinău și a Consiliului mun. Chișinău privind anularea refuzului nr. 09-14/02-1578 din 17 mai 2021, admiterea cererii nr. 07-111/2445 din 21 aprilie 2021, obligarea aprobării amplasării de către SRL „Maxvival-Prim” a 15 gherete în xxxxx pe terenul cu nr. cadastral xxxxxx.

La data de 29 iunie 2023, în temeiul art.253 din Codul administrativ, Curtea de Apel a emis somația privind solicitarea debitorilor Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău la executarea benevolă a documentului executoriu, acordându-i în acest sens un termen de 15 zile, fiind recepționată somația la data de 29 iunie 2023, fapt confirmat însăși de debitor.

La data de 14 iulie 2023, Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău au depus la Curtea de Apel Chișinău o cerere, prin care au solicitat acordarea unui termen suplimentar pentru executarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 27

octombrie 2022, pe motiv că, notificarea instanței a fost expediată subdiviziunii de ramură, responsabilă de executarea notei de serviciu nr.514 din 13 iulie 2023, prin care s-a solicitat prezentarea informației pentru a perfecta poziția pe marginea cererii de executare și a informa instanța de judecată.

La data de 27 iulie 2023, Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău au depus cerere prin care au solicitat suspendarea/prelungirea termenului pentru executarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 27 octombrie 2022.

În motivarea cererii au invocat că, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 27 octombrie 2022 a fost admisă acțiunea SRL „Maxvival-Prim” împotriva Primăriei mun. Chișinău și a Consiliului mun. Chișinău cu privire la anularea refuzului nr. 09-14/02-1578 din 17 mai 2021, admiterea cererii nr. 07-111/2445 din 21 aprilie 2021, obligarea aprobării amplasării de către SRL „Maxvival-Prim” a 15 gherete în xxxxx pe terenul cu nr. cadastral xxxxxx. A fost anulat răspunsul Consiliului municipal Chișinău, Primarului General al mun. Chișinău, Direcția Generală Economie, Comerț și Turism nr. 09-14/02-1578 din 17 mai 2021. A fost obligată Primăria municipiului Chișinău, Consiliul municipal Chișinău de a emite act administrativ individual favorabil în beneficiul reclamantului SRL „Maxvival-Prim” potrivit cererii nr. 07-111/2445 din 21 aprilie 2021, în conformitate cu legislația în vigoare.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2023 s-a respins apelul declarat de Primarul general al mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău.

A menționat că decizia Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2023 nu este una definitivă și irevocabilă, or, a fost contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție, litigiu este pendinte pe rolul Curții Supreme de Justiție dosar nr. 3ra-544/23.

A indicat că, întru executarea hotărârii menționate urmează a fi emis act administrativ conform procedurii legale stabilite procedura de emitere a unui act administrativ este una complexă și cu implicarea multor resurse, proiectul actului administrativ conform procedurii legale urmează să fie coordonat cu subdiviziunile de ramură, să se efectueze expertiza juridică, să fie avizat de comisiile de specialitate ale Consiliului municipal Chișinău și doar ulterior să fie înaintat biroului permanent a Consiliului mun. Chișinău pentru includerea acestuia în ordinea de zi.

La fel, conform art. 435 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul suspendă executarea hotărârii în cazul strămutării de hotare, distrugerii de plantații și semănături, demolării de construcții sau de orice bun imobil, dezafectării incontestabile a mijloacelor bănești din contul bugetelor componente ale bugetului public național și din contul autorităților/instituțiilor bugetare, precum și în alte cazuri prevăzute de lege.

A reiterat că Codul administrativ prevede că, în cazul în care actul administrativ individual al autorității publice formează obiectul unei alte proceduri judiciare pendinte, procedura administrativă se suspendă pînă la finisarea litigiului, motiv din care Consiliul mun. Chișinău și Primarul General al mun. Chișinău au solicitat Curții Supreme de Justiție suspendarea executării hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 27 octombrie 2022, în cauza de contencios administrativ, intentată de SRL „Maxvival-Prim” împotriva Primăriei mun. Chișinău și Consiliului municipal Chișinău, dar cererea nu a fost examinată.

Prin încheierea din 13 septembrie 2023 a Curții de apel Chișinău a fost respinsă cererea debitorilor Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău de suspendare/prelungire a termenului executării benevole a hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 27 octombrie 2022, adoptată în cauza de contencios administrativ, la

cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Maxvival-Prim” împotriva Primăriei mun. Chișinău și a Consiliului mun. Chișinău privind anularea refuzului nr. 09-14/02-1578 din 17 mai 2021, admiterea cererii nr. 07- 111/2445 din 21 aprilie 2021, obligarea aprobării amplasării de către SRL „Maxvival-Prim” a 15 gherete în xxxxx pe terenul cu nr. cadastral xxxxx. A fost acordat repetat Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău, un termen de 15 zile de la recepționarea prezentei încheieri pentru executarea hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 27 octombrie 2022, cu prezentarea probelor în acest sens, prin depunerea lor în secretariatul Curții de Apel Chișinău.

La data de 15 septembrie 2023, Consiliul mun. Chișinău a depus cerere de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2023, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și emiterea unei noi decizii de admitere a demersului de suspendare/prelungire a termenului executării benevole a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 27 octombrie 2022, până la examinarea de către Curtea Supremă de Justiție a cererii de recurs depuse de Consiliul mun. Chișinău.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu încheierea instanței de apel, deoarece este emisă contrar normelor de drept material și procedural, ori nu e corect ca instanța de apel să oblige autoritatea publică locală să execute benevol hotărârea judecătorească până când Curtea Supremă de Justiție nu se expune asupra cererii de suspendare a executării hotărârii depuse, încălcând astfel dreptul de acces liber la justiție.

Instanța de apel nu a luat în considerare nici circumstanțele descrise de Consiliul mun. Chișinău și anume procedura de executare și efectele acesteia urmează a fi analizate de instanța de judecată amplu și pe deplin.

La fel, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că în cazul în care autoritatea publică va executa hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 27 octombrie 2022 și în caz de casare a acesteia de către Curtea Supremă de Justiție va fi imposibil întoarcerea executării.

A menționat că întru executarea hotărârii supra urmează a fi emis act administrativ privind amplasarea a 15 gherete pe teritoriul mun. Chișinău, ca urmare agentul economic SRL „Maxvival-Prim” va începe activitatea economică.

De asemenea, a invocat că întru executarea hotărârii menționate urmează a fi emis act administrativ conform procedurii legale stabilite, procedura de emitere a unui act administrativ este complexă și cu implicare multor resurse, proiectul actului administrativ urmează a fi coordonat cu subdiviziuni de ramură, să se efectueze expertiza judiciară, să fie avizat de comisiile de specialitate ale Consiliului mun. Chișinău și doar ulterior să fie înaintat biroului permanent a Consiliului mun. Chișinău pentru includerea acestuia în ordinea de zi.

Mai mult, autoritatea publică locală nu a refuzat executarea benevolă a hotărârii judecătorești dar prin răspunsul oferit nr. 1-05/2-1168 din 21 iulie 2023 a suspendat procedura administrativă de executare până la examinarea de Curtea Supremă de Justiție a cererii de recurs, având în vedere imposibilitatea întoarcerii executării, în cazul în care va fi admis recursul declarat.

La data de 25 septembrie 2023, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, într-un termen rezonabil, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa SRL „Maxvival-Prim” copia recursului depus de Consiliul mun. Chișinău creând astfel

participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs (f.d.51).

În conformitate cu art.191 alin.(5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curții de apel.

Conform art.243 alin.(2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților.

În conformitate cu art. 249 alin. (3) din Codul administrativ, executarea este inițiată printr-o cerere a creditorului executării. Deciziile în procedura de executare se emit prin încheiere, care poate fi contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 3 zile.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 13 septembrie 2023 și a notificat încheierea participanților la proces, prin poștă electronică, în aceeași zi, astfel, recursul declarat la 15 septembrie 2023 a fost depus în termenul prevăzut la art.249 din Codul administrativ.

Examinând recursul, Completul de judecată a Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, anterior, SRL „Maxvival-Prim” s-a adresat cu acțiune în contencios administrativ împotriva Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău cu privire la anularea refuzului nr. 09-14/02-1578 din 17 mai 2021, admiterea cererii nr. 07- 111/2445 din 21 aprilie 2021, obligarea aprobării amplasării de către SRL „Maxvival-Prim” a 15 gherete în xxxxxxpe terenul cu nr. cadastral xxxxxx.

Prin hotărârea din 27 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea a fost admisă. A fost anulat răspunsul Consiliului mun. Chișinău , Primarului general al mun. Chișinău, Direcția Generală Economie, Comerț și Turism nr. 09-14/2-1578 din 17 mai 2021. Au fost obligați Primăria mun. Chișinău, Consiliul mun. Chișinău de a emite act administrativ individual favorabil în beneficiul reclamantului SRL „Maxvival-Prim” potrivit cererii nr. 07-111/2445 din 21 aprilie 2021, în conformitate cu legislația în vigoare.

Prin decizia din 11 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Consiliul mun. Chișinău și Primarul General al mun. Chișinău și a fost menținută hotărârea din 27 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Urmărind dreptul la executarea unei decizii executorii creditorul a depus prezenta cerere, iar Consiliul mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău, deși au recepționat notificarea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2023, prin care s-a solicitat de a informa instanța dacă au întreprins careva măsuri de executare benevolă a deciziei respective, în caz contrar s-a acordat debitorului un termen de 15 zile de la data recepționării notificării pentru îndeplinirea obligațiilor ce se solicită a fi executate, fiind totodată atenționat despre consecințele neexecutării prevăzute de art. 254 din Codul

administrativ, la 14 iulie 2023 a solicitat acordarea unui termen suplimentar pentru prezentarea informației solicitate și la 27 iulie 2023, Consiliul mun. Chișinău a solicitat suspendarea/prelungirea termenului pentru executarea hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 27 octombrie 2022, menținută prin decizia din 11 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, care a fost contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție și totodată a fost solicitată suspendarea executării deciziei menționate.

Curtea de apel Chișinău examinând cererea menționată supra a ajuns la concluzia respingerii acesteia ca fiind neîntemeiată, fiindu-i acordat debitorilor un nou termen de 15 zile pentru executarea hotărârii din 27 octombrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

Verificând legalitatea încheierii contestate la momentul emiterii acesteia, prin prisma normelor legale citate și raportate la circumstanțele cauzei, Completul de judecată consideră întemeiată soluția de respingere a cererii cu privire la suspendare/prelungirea termenului de executare benevolă a deciziei definitive pînă la examinarea de către Curtea Supremă de Justiție a cererii înaintate de Consiliul mun. Chișinău și Primarul General al mun. Chișinău privind suspendarea executării hotărârii.

La caz, art. 253 alin. (3), (4) din Codul administrativ, stipulează că înaintea desfășurării executării, conducătorul persoanei juridice de drept public este informat în scris despre intenția de executare. Scrisoarea de informare trebuie să indice asupra măsurii de executare care se intenționează și să stabilească un termen pentru îndeplinirea benevolă a obligațiilor de executat. Acest termen nu poate depăși 30 de zile.

Conform art. 255 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană juridică de drept public nu își îndeplinește obligația de emiteră a unui act administrativ individual în termen de 15 zile, instanța de apel poate emite ea însăși, în cazuri adecvate, actul administrativ.

La cererea persoanei juridice de drept public, instanța de apel poate prelungi termenul pentru emiterea actului administrativ individual cu pînă la 45 de zile, dacă acest lucru este cerut de complexitatea actului administrativ ce trebuie emis.

Reieșind din normele de drept enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de justiție consideră că, instanța poate prelungi termenul pentru emiterea actului administrativ individual, însă cu o condiție și anume că acest lucru este cerut de complexitatea actului administrativ ce trebuie emis.

La caz însă, debitorii, prin cererea lor, deși au invocat acest aspect, nici cum nu l-au probat, motiv din care instanța de apel just l-a apreciat ca fiind declarativ.

Mai mult, de la emiterea deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2023, prin care s-a menținut hotărîrea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 27 octombrie 2022 au trecut mai mult de 45 zile, iar careva probe, prin care să se confirme luarea măsurilor întru începerea executării actului judecătorec emis, debitorii nu au prezentat.

Instanța de recurs consideră că instanța de apel corect a concluzionat că argumentul invocat de debitori precum că, au depus la Curtea Supremă de Justiție o cerere de suspendare a executării deciziei Curții de apel Chișinău din 11 aprilie 2023, dar care încă nu a fost soluționată, este irelevant cazului din speță, or decizia Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2023, își produce efectele pînă în prezent, iar în cazul în care instanța ierarhic superioară va soluționa cererea de suspendare a executării, atunci se va acționa în conformitate cu prevederile legale.

Ce ține de argumentul debitorilor precum că, în coroborare cu prevederile art. 435 alin. (1) Cod de procedură civilă, nu s-a executat actul judecătorec emis, iar executarea

actelor judecătorești se va efectua după pronunțarea unei decizii a Curții Supreme de Justiție, Completul de judecată reține prevederile art.120 din Constituția Republicii Moldova, care explică clar că, este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentințelor și a altor hotărâri judecătorești definitive.

Completul de judecată a Curții Supreme de Justiție subliniază că, adoptarea Codului administrativ în varianta actuală, inclusiv al prevederilor cu privire la executare, a urmărit scopul ajustării legislației la standardele europene, precum și de a disciplina însăși statul (instituții de drept public) și funcționarii publici prin sancționarea comportamentului inadmisibil.

Mai mult, CtEDO reamintește că unei persoane care a obținut o hotărâre judecătorească executorie împotriva statului, ca urmare a soluționării litigiului în favoarea sa, nu i se poate cere să recurgă la proceduri de executare pentru a obține executarea acesteia (a se vedea Koltsov v. Russia, nr. 41304/02, § 16, 24 februarie 2005; Petrushko v. Russia, nr. 36494/02, § 18, 24 februarie 2005; și Metaxas v. Greece, nr. 8415/02, § 19, 27 mai 2004).

Prin urmare, obiecția Guvernului bazată pe omisiunea reclamantului de a înainta titlul executoriu în mod repetat nu poate fi acceptată, deoarece statul trebuia să asigure executarea acestuia atunci când a fost prezentat pentru prima dată, și, dacă era nevoie, chiar din propriile fonduri (a se vedea Cooperativa Agricolă Slobozia-Hanesei v. Moldova, nr. 39745/02, §20, 03 aprilie 2007).

Firește, o întârziere în executarea unei hotărâri ar putea fi justificată de circumstanțe speciale. Totuși, aceasta nu poate fi astfel, încât să prejudicieze esența dreptului protejat conform articolului 6 § 1 al Convenției (a se vedea Immobiliare Saffi v. Italy [GC], nr. 22774/93, § 74, ECHR 1999-V).

Completul de judecată concluzionează că Statul sau instituțiile de drept public, atunci când apar în calitate de debitori, trebuie să execute hotărârile judecătorești necondiționat și într-un termen rezonabil, în caz contrar sancțiunile procedurale îi sunt opozabile în plină măsură, iar prelungirea nejustificată al acestui termen poate duce atingere esenței dreptului la executare a hotărârilor judecătorești.

Astfel, instanța de recurs atestă că măsurile întreprinse de către instanța specializată în executarea hotărârilor întemeiat, legal și absolut corect a decis respingerea cererii debitorului cu privire la prelungirea termenului de executare benevolă a deciziei pînă la soluționarea de către Curtea Supremă de Justiție a cererii privind suspendarea hotărârii.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea recurată este întemeiată și legală, Completul de judecată a Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de Consiliul municipal Chișinău.

Se menține încheierea din 13 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea Societății cu Răspundere Limitată „Maxvival-Prim” privind intentarea procedurii de executare și executarea actului judecătoresc.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi